

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دانشکده پرستاری و مامایی تبریز
گروه پرستاری سلامت جامعه

نام درس: مدیریت و رهبری در پرستاری سلامت جامعه / شماره درس: ۱۴۰۵۴۰۰۱۴	تعداد و نوع واحد: ۱ واحد نظری، ۰/۵ واحد کارآموزی
پیشنیاز: ندارد	رشته تحصیلی: پرستاری سلامت جامعه
مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی ارشد پرستاری	نیمسال تحصیلی: اول ۴۰۳-۴۰۴
مدت زمان هر جلسه: ۲ ساعت	تاریخ شروع کلاس ها: ۱۴۰۲/۶/۲۰
تعداد جلسات: ۸ جلسه	محل برگزاری: دانشکده پرستاری مامایی تبریز
تاریخ پایان کلاس ها: ۱۴۰۲/۸/۱	نام مدرس: دکتر محمد حسن صاحبی حق
محل ارائه درس: سالن کنفرانس	نحوه تماس با مدرس: موبایل (تماس از ۸ صبح تا ۱۶ در صورت عدم پاسخ پیامک بفرستید. ۲۴ ساعته به گروه واتساپی می توانید پیام بفرستید).
روز تشکیل کلاس: سه شنبه ها ساعت ۸-۱۰	msahebiagh@gmail.com
majid.nm1365@gmail.com	نام کارشناس مربوطه: آقای مجید قربانی نحوه تماس با کارشناس: ۳۴۷۵۱۳۹۰۶
هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و مهارت های مدیریت و رهبری در حوزه پرستاری سلامت جامعه بصورتی که در عمل قادر به اداره موثر سازمان های مختلف موجود در نظام سلامت باشند.	
اهداف میانی درس: با توجه به سرفصل های درسی در جدول زیر آمده است.	
اهداف رفتاری درسی: متناسب با اهداف میانی در جدول ذیل آمده است.	

شیوه ارائه درس: بصورت سخنرانی مدرس و کنفرانس های دانشجویی توام با پرسش و پاسخ برحسب نیاز، ارائه درس با ویدئو پروژکتور و استفاده از وایت برد، ارائه ۲۵ درصد درس بصورت مجازی.

ردیف	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تاکسونومی	بارم بندی سوالات
۱	۴۰۳/۶/۲۰	سازمان و مدیریت؛ نظریه های نوین مدیریت در پرستاری سلامت جامعه؛	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: ۱. مدیریت را در سه خط تعریف نماید؛ ۲. سازمان را در دو خط تعریف نماید؛ ۳. سه ویژگی مشترک سازمان ها را نام ببرد؛ ۴. عوامل تاثیرگذار بر سازمان را در سه سطر توضیح دهد؛ ۵. چهار سطح سازمان را نام برده و در پنج سطر توضیح دهد؛ ۶. تاریخچه علم مدیریت را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۷. مکاتب مدیریت را نام ببرد؛ ۸. هر کدام از نظریه التون مایو، ماری پارکر فالت، چستربرنارد، هربرت سایمون، سیستمی، اقتضاء، مایلز و اسنو، سوسیومتریک و جورج هومانز را در سه الی پنج سطر توضیح دهد.	دانش و درک	تاکسونومی ۱	۲ نمره
۲	۴۰۳/۶/۲۷	نظریه های نوین رهبری در پرستاری سلامت جامعه؛ نظریه های رفتار سازمانی؛ نظریه های نوین انگیزش.	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: ۱. هر کدام از نظریه های رهبری زیر را در پنج سطر توضیح دهد: - تئوری ویژگی های شخصیتی؛ - تئوری نگرش روشی؛ - تئوری اقتضاء - تئوری مسیر - هدف؛ - تئوری مبادله رهبر - عضو؛ - تئوری رهبری تبدیلی؛ - تئوری رهبری تیمی؛ - تئوری پویایی روان؛ ۲. رفتار سازمانی را در یک سطر تعریف نماید؛ ۳. نظریه مرآوده ای را در ده سطر توضیح دهد؛	دانش و درک	تاکسونومی ۱	۲ نمره

ردیف	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تاکسونومی	بارم بندی سوالات
			۴. تقسیم بندی کلی نظریه های انگیزش را بنویسد؛ ۵. تفاوت نظریه های محتوایی و فراگردی را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۶. نظریه های محتوایی را نام برده و به اختصار هر کدام را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۷. نظریه های فراگردی را نام برده و به اختصار هر کدام را در ۵ سطر توضیح دهد.			
۳	مجازی	فرایند تصمیم گیری و مشکل گشایی؛ ارتباطات در پرستاری سلامت جامعه؛	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: ۱. تصمیم و تصمیم گیری را در ۲ سطر تعریف نمایند؛ ۲. مراحل فرایند مشکل گشایی را نام برده و در ۵ سطر توضیح دهند؛ ۳. انواع تصمیم را نام برده و هر کدام را در ۲ سطر توضیح دهند؛ ۴. از استراتژی های تصمیم گیری ۴ مورد را نام برده و هر کدام را در ۲ سطر توضیح دهند. ۵. اهمیت ارتباط را در سه سطر توضیح دهند؛ ۶. منشاء نیاز به ارتباط را در سه سطر توضیح دهند؛ ۷. ارتباط را تعریف نموده و اجزاء آن را در ۵ سطر توضیح دهند؛ ۸. هدف برقراری ارتباط را در یک سطر بیان کنند؛ ۹. سوء تفاهم در برقراری ارتباط را در دو سطر تعریف نمایند؛ ۱۰. از تسهیل کننده ها و بازدارنده های ارتباط ۴ مورد را نام ببرند؛ ۱۱. انواع ارتباط را نام برده و هر کدام را در نیم صفحه توضیح دهند.	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	تاکسونومی ۱	۲ نمره
۴	۴۰۳/۷/۳	سیاست گذاری و برنامه ریزی در نظام سلامت؛ تمرکز و عدم تمرکز در پرستاری سلامت جامعه؛ انواع برنامه ریزی در پرستاری سلامت جامعه.	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: ۱. سیاست گذاری در سلامت را در دو سطر تعریف نماید؛ ۲. حداقل چهار مورد از اشکال مختلف سیاست گذاری را نام برده و در ۸ سطر توضیح دهد؛ ۳. وظایف سیاست گذار سلامت را در چهار سطر توضیح دهد؛	دانش و درک تجزیه و تحلیل	تاکسونومی ۱ و ۲	۲ نمره

ردیف	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تاکسونومی	بارم بندی سوالات
			۴. علت سیاست های متفاوت و گاهاً مغایر در حوزه سلامت چیست؟ در چهار سطر توضیح دهید؛ ۵. روش تحلیل سیاست گذاری را ده سطر توضیح دهد؛ ۶. سه ضلع مثلث سیاست گذاری را در ده سطر توضیح دهد؛ ۷. منظور از تمرکز و عدم تمرکز در بحث های مدیریتی را در سه سطر توضیح دهد؛ ۸. برنامه ریزی را در یک سطر تعریف دهد؛ ۹. اصل برنامه ریزی را در یک سطر توضیح دهد؛ ۱۰. محاسن برنامه ریزی را در سه سطر توضیح دهد؛ ۱۱. پویایی برنامه ریزی را در سه سطر توضیح دهد؛ ۱۲. دلیل اولویت برنامه ریزی بر سایر گام های برنامه ریزی را در سه سطر توضیح دهد؛ ۱۳. فرایند برنامه ریزی را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۱۴. دامهای ده گانه برنامه ریزی را در ۱۰ سطر توضیح دهد؛ ۱۵. دلایل مخالفت مدیران با برنامه ریزی را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۱۶. هر کدام از برنامه های زیر را در ده سطر توضیح دهد: - کوتاه مدت در مقابل بلند مدت - استراتژیک در مقابل عملیاتی؛ - کلی در مقابل تفصیلی؛ - چند بار مصرف در مقابل یکبار مصرف. ۱۷. هر کدام از فنون برنامه ریزی زیر را در ۳ سطر توضیح دهد: - نمودار گانت؛ - برنامه ریزی شبکه؛ - روش شبکه پرت؛ - روش مسیر بحرانی؛			

ردیف	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تاکسونومی	بارم بندی سوالات
			- برنامه ریزی براساس نظر کوئینگ؛ - روش مونت کارلو؛ - برنامه ریزی خطی.			
۵	۴۰۳/۷/۱۰	سازماندهی، بسیج منابع و امکانات، هدایت؛ کنترل، نظارت و ارزشیابی در پرستاری سلامت جامعه	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: ۱. اهمیت سازماندهی را در ۳ سطر توضیح دهد؛ ۲. سازماندهی را در ۲ سطر تعریف کند؛ ۳. ساخت سازمانی را در یک سطر تعریف کند؛ ۴. ساختار رسمی و غیررسمی در سازمان را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۵. بسیج منابع و امکانات را در ۳ سطر توضیح دهد؛ ۶. اجزاء بسیج منابع و امکانات را در پنج مورد نام ببرد؛ ۷. هدایت را در ۳ سطر توضیح داده و متغیرهای آن را در سه مورد نام ببرد؛ ۸. کنترل را در ۳ سطر تعریف نماید؛ ۹. چهار مرحله کنترل را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۱۰. انواع کنترل را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۱۱. ویژگی های کنترل موثر را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۱۲. مشکلات کنترل را در ۵ سطر توضیح دهد؛	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	تاکسونومی ۱	۲ نمره
۶	۴۰۳/۷/۱۷	مدیریت بحران و بلایای طبیعی؛ نظام های اطلاعاتی مدیریت و مدیریت اطلاعات بهداشتی؛	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: ۱. بحران را در سه سطر تعریف کند؛ ۲. انواع بحران را در ۷ سطر توضیح دهد؛ ۳. خصوصیات بحران را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۴. علایم مشترک و عمومی بحران ها را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۵. مکعب بحران را در هشت سطر توضیح دهد؛ ۶. مدیریت بحران را در سه سطر توضیح دهد؛ ۷. فرآیند مدیریت بحران را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۸. شش گام مدیریت بحران را در دوازده سطر توضیح دهد؛	دانش و درک و تجزیه و تحلیل و کاربرد و ارزشیابی	تاکسونومی ۱	۲ نمره

ردیف	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تاکسونومی	بارم بندی سوالات
			۹. اجزای برنامه مدیریت بحران را در ۷ سطر توضیح دهد؛ ۱۰. گروه مدیریت بحران را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۱۱. هفت نکته کلیدی مدیریت بحران را نام ببرد؛ ۱۲. نکات قابل توجه در کار با رسانه ها و نحوه مصاحبه با آنها را در ده سطر توضیح دهد؛ ۱۳. ده گام بهبود ارتباطات در بحران را در ۱۰ سطر توضیح دهد؛ ۱۴. خصوصیات اعضای ستاد مبارزه با بحران را در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۱۵. سیستم های اطلاعاتی را در دو سطر تعریف نماید؛ ۱۶. فن آوری اطلاعات را در دو سطر تعریف نماید؛ ۱۷. مدیریت اطلاعات را در دو سطر تعریف نماید؛ ۱۸. هشت اصل اختصاصی قانون محافظت از داده ها را در ده سطر توضیح دهد؛ ۱۹. قانون آزادی اطلاعات را در سه سطر توضیح دهد؛ ۲۰. موانع استفاده از فن آوری اطلاعات را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۲۱. فن آوری های مراقبت بیمار را در پنج سطر توضیح دهد.			
۷	۴۰۳/۷/۲۴	برنامه ریزی استراتژیک؛ مدیریت بیماریها و وضعیت های مزمن.	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: ۱. مدیریت استراتژیک را در دو سطر توضیح دهد؛ ۲. اهمیت برنامه ریزی استراتژیک را در سه سطر توضیح دهد؛ ۳. نه مرحله برنامه ریزی استراتژیک را در ده سطر توضیح دهد؛ ۴. پنج نکته مهم در تعیین استراتژی های عمده را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۵. سه بخش اصلی برنامه ریزی استراتژیک را بنویسد؛ ۶. سه مرحله فرایند مدیریت استراتژیک را نام برده و در ۱۰ سطر توضیح دهد؛ ۷. الگوی مدیریت استراتژیک را ترسیم نماید؛ ۸. سطوح مدیریت استراتژیک در پنج سطر توضیح دهد؛	دانش و درک تجزیه و تحلیل	تاکسونومی ۱ و ۲	۲ نمره

ردیف	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تاکسونومی	بارم بندی سوالات
			۹. هفت مرحله برنامه ریزی استراتژیک را نام برده و هر مرحله را حداقل در سه سطر توضیح دهد؛ ۱۰. برای مقابله با بیماری های مزمن یک برنامه استراتژیک حداقل در ده صفحه تدوین نماید.			
۸	۴۰۳/۸/۱	مدیریت کیفیت در پرستاری سلامت جامعه*؛	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: ۱. کیفیت را از دیدگاه فیلیپ کراز بی، ژوزف جوران و دمینگ تعریف نماید؛ ۲. اصول ۱۴ گانه دمینگ را در مورد کیفیت بیان نماید؛ ۳. مدیریت کیفیت جامع را در سه سطر تعریف نماید؛ ۴. اصول هشت گانه مدیریت کیفیت جامع را بیان نماید؛ ۵. هفت بیماری کشنده مدیریت کیفیت جامع را از نظر دمینگ بیان نماید؛ ۶. مفهوم کیفیت در مراقبتهای بهداشتی و پزشکی را توضیح دهد؛ ۷. هر کدام از مدل های زیر جدول را در ۱۰ سطر به طور خلاصه توضیح دهد.	دانش و درک تجزیه و تحلیل	تاکسونومی ۱ و ۲	۲ نمره

مدیریت کیفیت در خدمات مراقبت سلامت جامعه *Managing quality in Community Health Care services;

مدیریت مورد (بیمار); Case Management;

مدیریت مراقبت جامعه. Community Care Management.

تکالیف دانشجویان:

۱. ضبط صدا و تهیه فایل صوتی ممنوع می باشد؛
۲. انتشار فایل های صوتی بارگزاری شده ممنوع می باشد؛
۳. حضور به موقع و منظم در کلاس؛
۴. رعایت ادب و احترام در کلاس؛
۵. مطالعه در مورد مطالب هر جلسه قبل از جلسه؛
۶. مشارکت در بحث های کلاسی و استفاده از تفکر انتقادی در پیشبرد بحث ها؛
۷. ارسال به موقع تکالیف مربوط به کنفرانس و ارائه به موقع مطالب.

شیوه ارزیابی دانشجو:

۱. ترجمه کامل یک مقاله مروری از ۲۰۲۰ و به بعد مرتبط با سرفصل های درسی و ارائه آن بصورت کنفرانس ۵ نمره (محتوی خوب ۳ نمره، ارائه خوب ۲ نمره، اشکالات املایی و انشایی ۱- نمره)؛

نکاتی در مورد ارائه کنفرانس:

- ✓ مرحله اول: دانشجو مقاله یا مقالات مورد نظر را به اینجانب ایمیل می کند تا مقاله مورد نظر تعیین و به دانشجو اعلام گردد؛
 - ✓ مرحله دوم دانشجو مقاله را ترجمه نموده و آن را در یک فایل ورد با خط B Mitra فونت شماره ۱۴ نوشته و ۱۴ روز قبل از زمان ارائه از طریق ایمیل به اینجانب ارسال می نماید؛
 - ✓ مرحله سوم: بعد از تایید مطالب فایل ورد دانشجو خلاصه ای از مطالب خود را اسلاید نموده و ۷ روز قبل از زمان ارائه از طریق ایمیل یا هو به اینجانب ارسال می نماید؛
- نکته مهم: دانشجویان مطالب هر درس را صرفاً با یک ایمیل به اینجانب ارسال نمایند و از ارسال مطالب چند درس در یک ایمیل به اینجانب پرهیز نمایند.
- ✓ مرحله چهارم: بعد از تایید اسلایدها دانشجو با تکرار و تمرین آمادگی خود را برای ارائه مطلب بالا ببرد؛

نکاتی در مورد تهیه اسلایدها:

- ✓ اسلایدها در زمینه روشن با فونت های تیره تهیه شود؛
 - ✓ کلیه اسلایدها شماره گذاری شود؛
 - ✓ عناوین با فونت B Titr 28 و مطالب داخل اسلاید با فونت B Kodak 28 نوشته شود،
 - ✓ حاشیه مطالب تراز شود؛
 - ✓ تا حد امکان از نمودار و تصویر نیز استفاده شود؛
 - ✓ از نوشتن کامل مطلب فایل ورد در اسلاید اجتناب شود، مطالب مهم نوشته شود و دانشجو به زبان خود آنها را توضیح دهد. از روخوانی اسلایدها اکیداً اجتناب شود؛
- ✓ مدت ارائه کنفرانس ها حداکثر یک ساعت خواهد بود برای رعایت این وقت توصیه می شود کنفرانس حداقل در ۳۰ اسلاید تهیه شود؛

نکته بسیار مهم: از پذیرش فلش مموری معذوریم لذا ضروری است دانشجو کلیه تکالیف خود را ایمیل نماید. عنوان مناسب برای ایمیل بنویسد و در متن ایمیل کاری را که انجام داده است توضیح دهد. (برای مثال: استاد فایل ورد کنفرانس خدمتتان تقدیم می گردد. استاد اصلاحات درخواستی انجام گردید در پیوست فایل اصلاح شده خدمتتان تقدیم می گردد. و ...)

در ارسال کلیه فایل های الکترونیکی ضروری است الگوی زیر را در نام گذاری فایل ها رعایت نماید:

نام گذاری فایل باید به زبان انگلیسی باشد و دارای ساختار زیر باشد:

Lesson Index + Complete Date + Student name + Subject

مثال : ManageCHN j2 14030627 sahebihagh Ledership

توجه بفرمایید:

که در نام گذاری فایل به جای علامت بعلاوه یک کاراکتر خالی در نظر گرفته شده؛

تاریخ کامل نوشته شده و ماه و روز با دو رقم مشخص شده برای مثال به جای برج ۷ نوشته شده ۰۷

اگر تاریخ کنفرانس شما به دهه اول ماه بیفته همین قاعده را باید رعایت کنید برای مثال یازدهم تیر را به این شکل بنویسید : 14010403 به جای 3 بنویسید 03

چنانچه دانشجوی پاورپوینت های خود را اصلاح نموده و **مجدد** به اینجانب ارسال می نماید ضروری است **تاریخ ارسال جدید** را روی نام فایل بنویسد؛

دانشجو باید تغییرات انجام گرفته را در متن ایمیل گزارش کند. برای مثال :

استاد ارجمند ؛

سلام

به مطالب کنفرانس ام دو اسلاید جدید اضافه کردم و این اسلایدها شامل شماره ۱۸ و ۱۹ آمده است؛

با احترام

دانشجویانی که در طول ترم کلیه ایمیل ها و فایل های خود را بدون خطا با شرایط گفته شده ارسال نمایند **یک نمره تشویقی** دریافت خواهند نمود و دانشجویانی که این شرایط را رعایت ننمایند در بار اول تذکر گرفته و در دفعات دوم و سوم به ترتیب ۰/۵ و ۱ نمره از نمره نهایی آنها کسر خواهد شد.

ضروری است دانشجویان از ارسال همزمان دو یا چند موضوع با یک ایمیل پرهیز نمایند؛ برای مثال دانشجویان نمی توانند تکالیف مدیریت و پرستاری گروههای آسیب پذیر را با در یک ایمیل ارسال نمایند. هر یک باید در یک ایمیل جداگانه ارسال شود.

کلیه فایل هایی که خارج از این قاعده به اینجانب ارسال شود حذف گردیده و حکم عدم ارسال را خواهد داشت؛

ضروری است دانشجو سابقه ایمیل کلیه فایل های ارسالی خود را **تا ثبت نهایی نمره درس** در برنامه هم آوا روی اکانت خود حفظ نماید.

۲. حضور فیزیکی مرتب ۱ نمره ؛

۳. امتحان پایان ترم از مطالب تدریس شده در سرکلاس ۱۶ نمره.

حداقل نمره قبولی برای این درس : ۱۴

تعداد جلسات مجاز غیبت برای این واحد درسی : ۲ جلسه (مثل بیماری خود دانشجوی و فوت افراد درجه یک شامل پدر و مادر و برادر و خواهر برای افراد مجرد و پدر و مادر و همسر و فرزند برای افراد متأهل).

کارآموزی:

حضور در مرکز بهداشت شهرستان و معاونت بهداشتی؛

ارائه گزارش کتبی از فعالیت های مدیریتی مشاهده شده

ارزشیابی کارآموزی: ارزشیابی مبتنی بر گزارش پروژه ۱۰ نمره

امتحان کتاب به داشت بهداشت : ۱۰ نمره (امتحان در آخرین جلسه درس نظری بصورت تستی گرفته خواهد شد)

منابع اصلی درس (معرفی شده از شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی): (۱-۱۱)

۱. Arroliga AC, Huber C, Myers JD, Dieckert JP, Wesson D. Leadership in health care for the 21st century: challenges and opportunities. The American journal of medicine. 2014;127(3):246-9.
۲. Gopee N, Galloway J. Leadership and management in healthcare: SAGE Publications.; 2017.
۳. Joseph ML, Huber DL. Clinical leadership development and education for nurses: prospects and opportunities. Journal of healthcare leadership. 2015;7:55.
۴. Liebler JG, McConnell CR. Management principles for health professionals: Jones & Bartlett Learning; 2020.
۵. Marques B, Huston C. leadership roles and management functions in nursing: lippincott williams & wilkinson.
۶. R T. Nursing leadership and management concepts and practice F. A davis Co.
۷. Sullivan EJ, Decker PJ. Effective management in nursing: Prentice Hall; 1992.
۸. Swansburg RC, Swansburg RJ. Introduction to management and leadership for nurse managers: Jones & Bartlett Learning; 2002.
۹. Tappen RM, Davis F, Tradewell GT. Nursing leadership and management: Concepts and practice. Journal for Nurses in Professional Development. 1995;11(5):280.

۱۰. Tomey AM. Guided to Nursing management and leasershship. Mosby Co2009.
۱۱. Yoder-Wise PS, Kowalski K. Beyond leading and managing: Nursing administration for the future: Mosby; 2006.

سایر منابع:

۱. افجه، علی اکبر. مبانی فلسفی و تئوری های رهبری و رفتار سازمانی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۹.
۲. باقری لنکرانی، کامران و همکاران. به داشت بهداشت: دانش و تجارب مدیران ارشد و خبرگان در روند توسعه شبکه های بهداشتی ایران. تهران: انتشارات خسروی، ۱۳۹۳.
۳. توماس، جنی. رهبری و مدیریت در بخش. ترجمه فاطمه پاشایی ثابت و همکاران. تهران: نشر جامعه نگر، ۱۳۹۴.
۴. جی، الینور و سولیوان و گیل گارلند. مدیریت و رهبری عملی در پرستاری. ترجمه عزیزاله اربابی سرجو. تهران: نشر جامعه نگر، ۱۳۹۵.
۵. حجتی، حمید. نکات کلیدی دکتری پرستاری: اصول و نظریه های مدیریت و کاربرد آن در پرستاری. تهران: نشر جامعه نگر، ۱۳۹۶.
۶. رضائیان علی. اصول مدیریت. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۹۰.
۷. رضائیان، علی. مبانی مدیریت رفتار سازمانی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۹.
۸. سالاری، هدایت و علیرضا حیدری. مرور جامع مدیریت. تهران: نشر جامعه نگر، ۱۳۸۹.

فرصت هایی برای یادگیری بیشتر:

<http://iec.behdasht.gov.ir/>
<http://www.unicef.org/>
<http://www.unicef.org/iran/fa/children.html>
<http://www.who.int/en/>

موفق باشید